

Nr 86.

Aukom till Riksdagens kansli den 12 maj 1911 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående reglering af löneförhållandena vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m.

(3:e Afd.)

I en den 7 april innevarande år till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling remitterad proposition (nr 196) har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att

dels godkänna det i statsrådsprotokollet intagna förslag till aflöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen jämte därunder lydande distrikts-tjänstemän, att tillämpas från och med år 1912, äfvensom de i protokollet angifna villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i samma stat upptagna aflöningsförmåner,

dels förklara,

att en hvar, som med eller efter ingången af år 1912 tillträder ordinarie befattning i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen eller i väg- och vattenbyggnadsdistrikten, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser samt

att de förutvarande innehafvare af ordinarie befattningar i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen eller i väg- och vattenbyggnadsdistrikten, hvilka icke före den 1 november 1911 anmäla, att de vilja öfvergå till den nya aflöningsstaten samt underkasta sig de för aflönings åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinne-

hafvares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem,

dels höja det i riksstatens anslag till väg- och vattenbyggnadsstaten ingående aflöningsanslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen jämte därunder lydande distriktstjänstemän från 86,400 kronor med 47,600 kronor eller sålunda till 134,000 kronor,

dels till förstärkning af arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under år 1911, utöfver det af Riksdagen för samma år för ändamålet beviljade anslaget å 15,400 kronor, å extra stat för år 1912 anvisa 5,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att under år 1911 af tillgängliga medel utanordna beloppet,

och dels för anordnande af inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel på extra stat för år 1912 anvisa 6,000 kronor att för ändamålet ställas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande.

I fråga om utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till propositionen.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet har vid pröfning af frågan om löneroglering för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen jämte därunder lydande distriktstjänstemän i likhet med departementschefen fäst sin uppmärksamhet å den omgång, som är förenad med handläggningen af de ärenden, hvilka enligt nu gällande bestämmelser beredas gemensamt af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt landtbruksstyrelsen och håller jämväl för sin del före, att en förenkling och besparing af arbetskrafter otvifvelaktigt skulle vinnas, om dessa ärenden bereddcs uteslutande af det ena ämbetsverket. Då emellertid fråga härom redan är föremål för särskilda utredningar, har utskottet icke velat föregripa desamma, utan allenast velat uttala önskvärdheten däraf, att vid frågans utredning måtte fästas tillbörlig uppmärksamhet å den besparing i förrättningskostnader, som skulle vinnas, om den besiktning af de till ämbetsverkens gemensamma handläggning hörande afdknings-, odlings- och frostminskningsföretag, som nu verkställes af de under väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lydande distriktstjänstemännen, öfverlämnades åt landtbruksingenjörerna, hvilkas tjänstgöringsdistrikt äro af vida mindre omfattning än de förenämnda distriktstjänstemännens. Visserligen skulle dessa ärendens öfverflyttande till ensam beredning af landtbruksstyrelsen komma att medföra en viss förändring med afseende å de distriktstjänstemännen åliggande skyldigheter, men då förändringen i allt fall torde blifva af ringa betydelse, har utskottet, icke ansett nödvändigt att göra den nu ifrågasatta lönerogleringen beroende af dessa utredningar. Vid sådant förhållande och då det icke

heller synes föreligga några andra skäl att längre uppskjuta denna löne-reglering, har utskottet ansett densamma nu böra upptagas till om-pröfning.

Vid den närmare granskning, som utskottet ägnat Kungl. Maj:ts särskilda förslag i ämnet, har hvad Kungl. Maj:t däri föreslagit icke gifvit utskottet anledning till någon anmärkning.

Såsom förutsättning för tillämpning af den blifvande aflöningsstaten för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen torde emellertid, i likhet med hvad som i allmänhet skett i fråga om de nyreglerade ämbetsverken, böra uppställas, att samtliga ordinarie tjänst innehafvare skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar hvarje söckendag.

I sammanhang härmed har utskottet emellertid velat framhålla, att utskottet, i likhet med löneregleringskommittén, fäst sin uppmärksamhet å den uti § 12 af gällande taxa på arfvode för förrättningar, som verkställas af tjänstemännen i väg- och vattenbyggnadsdistrikten, meddelade bestämmelsen, enligt hvilken dagarfvode för biträde åt förrättningsmannen skall, då sådant dagarfvode är medgifvet, utgå med 13 kronor, om biträdet är distriktsingenjör eller officer i väg- och vattenbyggnadskåren, men med högst 9 kronor, om biträdet är annan af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen godkänd ingenjör. Utskottet, som, lika med kommittén, funnit det olämpligt, att dagarfvodet utgår med högre belopp, om biträdet är officer i väg- och vattenbyggnadskåren än om han, frånsedt distriktsingenjör, är annan af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen godkänd ingenjör, förutsätter, att en ändring härutinnan kommer till stånd i samband med en blifvande omarbetning af arfvodestaxan för distriktstjänstemännen.

Slutligen har utskottet, som inhämtat, att fråga föreligger om upphäfvande af väg- och vattenbyggnadskåren, funnit sig böra framhålla, att utskottet, jämväl för det fall att ett dylikt upphäfvande icke skulle komma till stånd, ansett det böra ifrågasättas, huruvida icke sambandet mellan vissa officersbeställningar vid väg- och vattenbyggnadskåren samt vissa beställningar vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen eller därunder lydande distriktsförvaltningar bör upphöra.

På grund af hvad sålunda förekommit får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) godkänna följande aflöningsstat för väg- och

vattenbyggnadsstyrelsen jämte därunder lydande distriktstjänstemän, att tillämpas från och med år 1912:

	K r o n o r.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Ofverdirektören och chefen.....	6,200	2,800	1,000	10,000	
1 byråchef och ledamot.....	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 " " " ".....	5,000	2,500	600	8,100	
1 byrådirektör och ledamot.....	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 förste byråingenjör.....	3,600	1,800	400	5,800	
1 " " " ".....	3,600	1,800	400	5,800	
1 byråingenjör.....	2,200	1,500	300	4,000	
2 byråingenjörer.....	4,400	3,000	600	8,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.
1 notarie.....	2,200	1,500	300	4,000	
1 registrator, tillika aktuarie ...	2,200	1,500	300	4,000	
1 revisor och bokhållare.....	2,200	1,500	300	4,000	
1 kvinnligt biträde.....	600	450	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
4 kvinnliga biträden.....	2,400	1,800	600	4,800	
1 förste vaktmästare.....	900	450	150	1,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare.....	700	350	150	1,200	
1 " " " ".....	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
Till arfvoden åt ingenjörbiträden och amanuenser, gratifikationerna åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, godtgörelse åt tillfälliga rit- och skrifbiträden samt vikariatsersättningar.....	—	—	—	26,500	
1 distriktschef.....	3,000	—	—	3,000	
5 distriktschofer.....	15,000	—	—	15,000	
1 distriktsingenjör.....	1,500	—	—	1,500	
7 distriktsingenjörer.....	10,500	—	—	10,500	
Summa.....	—	—	—	184,000	

Ann. 1. Därast vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förman kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

Ann. 2. Pensionsunderlaget för distriktschef skall utgöra 4,000 kronor och för distriktsingenjör 2,000 kronor.

b) besluta, att under denna aflöningsstat skall införas följande bestämmelse:

»Denna aflöningsstat träder i kraft den 1 januari 1912 under förutsättning, att Kungl. Maj:ts dessförinnan meddelat föreskrift därom att samtliga ordinarie tjänsteinnehafvare vid väg och vattenbyggnadsstyrelsen skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar hvarje söckendag.

c) godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i aflöningsstaten upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

A) **beträffande ordinarie befattningshafvare i styrelsen:**

att innehafvare af ordinarie befattning i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af ämbetsverket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom själfständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj

försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att befattningshafvare i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen icke får åtaga sig byggnadsarbetens utförande på entreprenad eller mottaga anställning i entreprenörs tjänst;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, till befordrande af arbetets oafbrutna gång, finner honom lämplig och behöflig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej pröfvas skäligen låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras till följd af tjänsteresor eller för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, bestrida densamma, mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att emellertid, därest ledamot af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen till följd af tjänsteresa eller för handläggning af särskilda ärenden är under allenast några få, högst fyra dagar, hindrad att sköta sin befattning, tjänsteman af lägre grad skall vara pliktig att utan särskild ersättning sköta de till ledamotsbefattningen hörande löpande göromål;

att därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd;

börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen;

att kvinnligt biträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställdt hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och antages till biträde å denna stat, äger att för åtnjutande af löneförhöjning räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehaft stadig anställning hos styrelsen;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester årligen må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af öfverdirektören, byråcheferna, byrådirektören och förste byråingenjörerna en hvar under en och en half månad samt af byråingenjörerna, notarien, registratorn, revisorn och bokhållaren samt de kvinnliga biträdena en hvar under en månad;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som af öfverdirektören bestämmes, begagna sig af semester;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att afgå från tjänsten äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgad; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed.

B) beträffande de ordinarie tjänstemännen i väg och vattenbyggnadsdistrikten:

att distriktschef och distriktsingenjör skola vara underkastade såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, jämväl utom sitt distrikt, eller jämkning i åligganden, som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kunna varda föreskrifna;

att med ordinarie befattning som distriktschef eller distriktsingenjör icke må förenas annan tjänstebefattning eller uppdrag, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, efter pröfning, finner inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom distriktschef eller distriktsingenjör; åliggande det distriktschef eller distriktsingenjör, innan han åtager sig annan tjänstebefattning eller uppdrag, att göra anmälan i ämnet hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen;

att distriktschef eller distriktsingenjör icke får åtaga sig byggnadsarbetens utförande på entreprenad eller mottaga anställning i entreprenörs tjänst;

att distriktschef eller distriktsingenjör, som åtnjuter tjänstledighet, skall till vikarien afstå det arfvode enligt taxa, hvilket belöper å de af vikarien verkställda tjänstegöromål;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver arfvode enligt taxa, hvarom nyss är stadgadt, afstå så mycket af lönen, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest pröfvas skäligen;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej väg- och vattenbyggnadsstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall lönen utgår till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; dock att tjänstinnehafvare skall vara pliktig underkasta sig de förändrade bestämmelser, som kunna vara meddelade i afscende å de för rätt till hel pension stadgade lefnads- och tjänstår och den därpå grundade skyldighet att från tjänsten afgå; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, onreglering af extra inkomster, som kunna åtfölja distriktschefs- eller distriktsingenjörsbefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

d) förklara,

att en hvar, som med eller efter ingången af år 1912 tillträder ordinarie befattning i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen eller i väg- och vattenbyggnadsdistrikten, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser samt

att de förutvarande innehafvare af ordinarie befattningar i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen eller i väg- och vattenbyggnadsdistrikten, hvilka icke före den 1 november 1911 anmäla, att de vilja öfvergå till den nya aflöningsstaten samt underkasta sig de för aflöningsens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola vara bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordi-

naric stat tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehafvares rätt till pension, vid den rätt till pension, som ditills tillkommit dem;

e) höja det i riksstatens anslag till väg- och vattenbyggnadsstaten ingående aflöningsanslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen jämte därunder lydande distriktstjänstemän från 86,400 kronor med 47,600 kronor eller sålunda till 134,000 kronor;

f) till förstärkning af arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under år 1911, utöfver det af Riksdagen för samma år för ändamålet beviljade anslaget å 15,400 kronor, å extra stat för år 1912 anvisa 5,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att under år 1911 af tillgängliga medel utanordna beloppet; samt

g) för anordnande af inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel på extra stat för år 1912 anvisa 6,000 kronor att för ändamålet ställas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande.

Stockholm den 12 maj 1911.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
